

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА
ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ
У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ
УПРАВЛІННЯ ФІТОСАНІТАРНОЇ БЕЗПЕКИ**

вул. Келецька, 53, м. Вінниця, 21027, тел. (0432) 46-46-47, 46-46-71, факс (0432) 57-03-01
web: www.vingudpss.gov.ua, e-mail: info@vingudpss.gov.ua, код ЄДРПОУ 40310643

№ _____ від _____ 20__ р. на № _____ від _____ 20__ р.

**Відділ захисту рослин управління фітосанітарної
безпеки Департаменту фітосанітарної безпеки,
контролю в сфері насінництва та розсадництва
Держпродспоживслужби України
Департамент агропромислового розвитку
Вінницької ОДА
Вінницький обласний центр з гідрометеорології**

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ №12
щодо фітосанітарного стану посівів сільськогосподарських культур
у господарствах Вінницької області станом на 22 вересня 2022 року**

Друга декада вересня характеризувалася похмурою погодою, щоденними опадами та суттєвим зниженням температури в останні дні періоду (середньодобова до 10° та нижче). За кількістю опадів перевищення максимальної кількості за декаду за повоєнний період не відмічено, але вони наближалися до місячної норми. За кількістю опадів та за щоденним випаданням їх - аналогія друга декада вересня 2008 року. Сонячне сяйво до поверхні землі надходило лише протягом 22 годин, при нормі 68 годин. Протягом декади вітер переважав слабкий та помірний. 18 вересня в Липовці, Жмеринці та Гайсині швидкість його при поривах сягала 17-20 м/с, що відповідає жовтому рівню небезпеки.

Середня декадна температура повітря склала 12,4-14,7°, що на 1,2-1,8° нижче від норми. Максимальна температура повітря в перший день та в середині декади підвищувалася до 21-24° тепла. Мінімальна температура повітря в нічні години в кінці декади знижувалася до 6-8° тепла. Мінімальна температура на поверхні ґрунту опускалася від 4 до 8° тепла. Середня температура ґрунту на глибині 10 см за декаду становила 14-16° тепла. Відносна вологість повітря становила 81-88%, при нормі 75-79%.

Опади випадали щоденно. На лівобережжі Дністра їх кількість склала 25-40 мм (190-240% від норми), на правобережній – 54-84 мм (23-340% від норми). На решті території кількість опадів була в межах 50-66 мм (258-305% від норми).

Щоденні дощі протягом декади зумовили вкрай незадовільні погодні умови для повного досягання кукурудзи, збирання врожаю соняшника, гречки та середньостиглих сортів сої. Через велику кількість опадів відбулося перезволоження верхніх шарів ґрунту, що стримує сівбу озимої пшениці, оптимальні строки сівби якої наступили. Низькі температури повітря та поверхні ґрунту стримують дозрівання помідор, перцю, а висока вологість повітря та ґрунту сприяють розтріскуванню плодів. Погодні умови декади сприяли розвитку пізніх сортів капусти та вегетації озимого ріпаку.

Станом на 20 вересня сума ефективних температур вище +5° накопичилась в межах 1930-2310°, при нормі 1918-2190°, вище +10° становила 1115-1435°, при нормі 1094-1338°.

Цукрові буряки продовжували набирати вагу кореня. За даними метеостанцій, станом на 14 вересня вага кореня становила 723 г, приріст за п'ятиденку склав 123 г. 14.09 на спостережній ділянці ц. буряк зібрали.

У сої відмічено другий етап досягання бобів.

Городні культури. У капусти продовжувалося формування головки пізніх сортів, продовжувалося повільне досягання помідор та перцю.

В садах у пізніх насіннячкових культур тривало досягання та збирання плодів.

Польові роботи в зв'язку з щоденними опадами не проводилися або проводилися вибірково.

Фенологія культур

Озимий ріпак – 3-6 листків.

Соя – дозрівання-збиральна стиглість.

Соняшник – повна стиглість-збирання.

Кукурудза – воскова-повна стиглість.

Цукрові буряки – ріст-технічна стиглість.

Картопля – збирання.

Багатоїдні шкідники

В другій декаді вересня погодні умови вкрай несприятливо впливали на літ метеликів лускокрилих. На феромонну пастку в окремі теплі ночі потрапляло **озимої совки** - 1 екз., **окличної совки** - 2 екз., **капустяної совки** (цукрові буряки) - 1 екз. Продовжується відкладання яєць, відродження та живлення гусениць підгризаючих совок. Повсюди в посівах озимого ріпаку їх нараховується 0,2-1 екз./м² за слабого пошкодження 3-6% рослин. Шкідник розвивається також на 100% обстежених площ падалиці озимої пшениці за чисельності 0,3-0,5 екз./м² гусениць.

При обстеженні присадибних ділянок (морква, столові та кормові буряки) виявлено продовження живлення ґрунтових шкідників, на метр квадратний виявлено: гусениць **озимої совки** 0,5-1 екз. (II-III віки); личинок **дротяників** та **несправжніх дротяників** 4-8 екз. за пошкодження 9% рослин; личинок **травневого жука** 2-4 екз, за пошкодження 7% рослин.

Під час обстеження падалиці зернових культур встановлено загалом допорогове заселення площ **мишоподібними гризунами**, на яких нараховується 1-3 жилих колоній/га, в яких по 2-3 жилих нори. На посівах озимого ріпаку мишоподібних гризунів не виявлено. На багаторічних травах нараховується 2-4 ж. колонії/га, в них по 3-5 жилих нір. На неорних землях - узбіччях доріг, пасовищах, лісосмугах – виявляли 3 жилих колоній на 1 га, в них по 3 жилих нори.

Шкідники і хвороби зернових та зернобобових культур

На сходах падалиці озимої пшениці відмічається літ злакових мух. На 100 помахів ентомологічного сачка в найтепліші бездошові та відносно сонячні дні уловлювалося: **шведської мухи** – 2-3 екз., **гессенської** -1 екз., **озимої** -1 екз, **цикадок** – 8 екз, **злакової попелиці** –2-7 екз., **хлібних блішок** – 4-9 екз.

Борошнистою росю на сходах падалиці уражено в середньому 3, максимально 9% рослин. Такі хвороби, як **септоріоз**, **бура листова іржа** значного поширення на даний час не набули - відмічається ураження 1-2% рослин.

Обстежуючи падалицю ярого ячменю, на 100 помахів ентомосачка виявлено: **шведської мухи** - 2 екз.; **цикадок** - 4 екз.; **хлібних блішок** - 6 екз. На рослинах поширюються такі хвороби, як **борошниста роса** - 7% рослин, **гельмінтоспоріоз** - 16% рослин.

На посівах кукурудзи (крім півдня) 1-3% рослин заселяють **злакові попелиці** за чисельності 10–35 екз./рослину, та **бавовникова совка** (2-3% рослин по 1 екз./рослину), розвиток якої затягується через прохолодну погоду.

Пухирчастою сажкою повсюди уражено 0,5-1% рослин. На окремих площах, залежно від рівня зволоження, ступеня стиглості та пошкоженості гусеницями лускокрилих **фузаріозом** та **пліснявінням** уражено 0,1-0,5% качанів.

Шкідники та хвороби озимого ріпаку

Повсюди на посівах озимого ріпаку продовжується заселення та пошкодження сходів та молодих рослин **капустяними блішками**, пошкодженість ними становить 2-4% рослин за чисельності 1-4 екз./м². Скрізь, з країв полів, а на окремих площах – всуціль, відмічено заселення **ріпаковим пильщиком** - 0,2-0,5 екз./м² за пошкодження 1% рослин. Продовжується слабкий літ **біланів**, в полі зору за 1 хвилину пролітає 1-2 екз. метелика.

На окремих площах відмічено початок розвитку **альтернаріозу**, яким уражено 0,5% рослин.

Шкідники та хвороби цукрових буряків

На площах цукрових буряків, збирання яких затримується через дощову погоду, на рослинах продовжували живлення листогризучі шкідники - личинки **совки-гамми** за чисельності 0,3-0,5 екз./м², на окремих площах – личинки **капустяної совки** (0,5 екз./м²) за пошкодження 2-3% рослин.

В посівах проходив інтенсивний розвиток **церкоспорозу**, що уразив 9, максимально 21% рослин за розвитку 0,3%. **Фомозом** уражено 7, максимально 16% рослин за розвитку 0,4%. На **хвостову та буру гнилі** місцями хворіє 1% рослин, **дуплистість, звичайну паршу**) – до 2% рослин.

Хвороби соняшнику

На незібраних посівах соняшнику, особливо на площах, де рослини досягли технічної стиглості на початку місяця, та було проведено десикацію, інтенсивно розвиваються хвороби кошика. **Білою та сірою гнилями** уражено 1-10, а в осередках (пониження рельєфу, балки, де найбільш вологе повітря) – 20-50% кошиків.

Шкідники та хвороби овочів

Рослини пізньої капусти заселяють **капустяні блішки** – 2-5 екз./рослину за пошкодження 2-3% рослин. **Капустяною попелицею** заселено 3-8% рослин, на кожній з яких нараховується в середньому 8, максимально 18 екз. личинок. Листогризучими шкідниками (**капустяна совка, міль, білани**) скрізь на 55-91% обстежених площ заселено і слабо пошкоджено 2-5% рослин по 1-3 личинки/рослину. **Біланів** у полі зору за 1 хв. пролітає 1-2 екз. метелики.

Інформація

щодо поширення і чисельності шкідників сільськогосподарських рослин у Вінницькій області станом на 22 вересня 2022 року

№ з/п	Назва культури	Обстежено, га	Назва шкідника	Заселено, %		Чисельність, екз. (сер./макс.)							Пошкоджено, (сисними – заселено) рослин, бруньок, листків, суцвіть, плодів, %		Ступінь пошкодження, %						
				площ	рослин, бруньок, суцвіть, плодів	один. виміру	імаго		яйце		личинки			ентомофаги	серед.	макс.	слабкий (до 25% рослин)	середній (26-50% рослин)	сильний (51% і більше)		
							серед.	макс.	серед.	макс.	серед.	макс.	вік								
1	Оз. ріпак	1135	Ріпаковий пильщик	25		екз./м2					0,3	0,5			1	1	100				
			Озима совка	41		екз./м2						0,4	1			3	6	100			
			Оклична совка	21		екз./м2						0,5	0,5			1	1	100			
			Капустяні блішки	43		екз./м2	1,4	4								3	4	100			
2	Падалиця оз. пшениці	295	Озима совка	100		екз./м2					0,4	0,5			1	1	100				
			Гессенська муха	100		екз./100 п.с.	1	1													
			Озима муха	63		екз./100 п.с.	1	1													
			Цикадки	100		екз./100 п.с.	8	8													
			Мишоп. гризуни	63		ж.к./га	1	1				3	3								
			Злакові попелиці	100		екз./100 п.с.	5	7													
			Хлібні блішки	37		екз./100 п.с.	6	9													
3	Падалиця ярого ячменю	23	Цикадки	100		екз./100 п.с.	4	4													
			Мишоп. гризуни	100		ж.к./га	3	3				2	3								
			Хлібні блішки	100		екз./100 п.с.	6	6													
			Шведські мухи	100		екз./100 п.с.	2	2													
4	Кукурудза	767	Бавовникова совка	13	2	екз./роsl					1	1			2	3	100				
			Злакові попелиці	13	2	екз./роsl							18	35			2	3	100		
5	Цукрові буряки	314	Бур. лист. попелиця	18	0,5	екз./роsl						21	21			0,5	0,5	100			
			Совка-гамма	39		екз./м2							0,4	0,5			3	3	100		
			Капустяна совка	18		екз./м2							0,5	0,5			2	2	100		
6	Капуста	1,1	Капустяна совка	91	2	екз./роsl						1,5	2			2	5	100			
			Капустяна попелиця	100	5	екз./роsl							8	18			5	8	100		
			Капустяна міль	73	2	екз./роsl							2	2			2	3	100		
			Капустяні блішки	55	2,5	екз./роsl	2	5									2,5	3	100		
			Білани	55	2	екз./роsl							1,3	3			2	4	100		
7	Б. трави	106	Білокрилка	9	18	екз./роsl	4	9				7	11			18	18	100			
			Мишоп. гризуни	100		ж.к./га	2,5	4					3,5	5				0	100		

Інформація щодо ураження хворобами сільськогосподарських рослин у Вінницькій області станом на 22 вересня 2022 року

№ з/п	Назва культури	Обстежено, га	Назва хвороби	Уражено, %					Розвиток хвороби, %	Загинуло рослин, %	
				площ	рослин		Назва ураж. органу	Органів рослин			
					середній	максим.		середній			максим.
1	Оз.ріпак	1135	Альтернаріоз	11	0,5	0,5			0,1		
2	Падалиця оз.пшениці	295	Бура листкова іржа	100	1	2	листя				
			Борошниста роса	100	3	7	листя				
			Септоріоз	100	1,4	2	листя				
3	Падалиця ярого ячменю	23	Борошниста роса	100	7	7	листя				
			Гельмінтоспоріоз	100	16	16	листя				
4	Кукурудза	767	Пухирчаста сажка	32	0,8	1	качани	0,8	1		
			Фузаріоз	4	0,1	0,1	качани	0,1	0,1		
			Пліснявіння	4	0,5	0,5	качани	0,5	0,5		
5	Цукрові буряки	314	Бура гниль	15	1	1	коріння				
			Хвостова гниль	44	1	1	коріння				
			Звичайна парша	25	1	2	коріння				
			Фомоз	100	7	16	листя			0,4	
			Церкоспороз	100	9	21	листя			0,3	
			Дуплистість	20	1,5	2	коріння				
6	Соняшник	168	Біла гниль	28	3	6	кошик				
			Сіра гниль	15	6	10	кошик				
7	Томат	1	Альтернаріоз	100	11	23	листя			0,8	
			Верхівкова гниль	100	15	15	плоди	5	9		
			Фітофтороз	100	20	100	листя			1,3	

Інформація щодо льоту метеликів лускокрилих комах станом на 22 вересня 2022 року

№ з/п	Назва культури	Площа, га		Шкідник		Інтенсивність льоту			Співвідношення, %		Середня кількість яєць на самку
		обстежено	заселено	назва	покоління	Одиниця обліку	Чисельність, екз		самиці	самці	
							середня	максимальна			
1	Оз.ріпак	1135	251	Білани	III	в п.з./1 хв.	1	2			
2	Капуста	1,1	0,4	Білани	III	в п.з./1 хв.	1	2			
3	Феромонна пастка			Озима совка	II	екз./ніч	1	1		100	
				Оклична совка	II	екз./ніч	2	2		100	

Начальник управління
фітосанітарної безпеки

підписано

Наталія САМБОРСЬКА